

בוקר-בוקר נכנסים 600 קציני חיל האוויר של ארצות-הברית (התורנים באותו יום, מתוך מאגר של 3000) למכוניותיהם ונוסעים לעבודתם, במדבריות השוממים של מערב ארצות-הברית. תפקידם לאיש את הטילים הבין-יבשתיים, המהווים את „ההרתעה” המערבית. אנשים אלה הם אשר ישגרו את הטילים — שכל אחד מהם עלול לקטול ממיליון ועד עשרה מיליון איש — אם נגיע ל„יום-הדין” הגרעיני, שנחזה בסרט „הדוקטור סטריינג'לֵאב”.

קצינים ליחסי-ציבור של חיל האוויר מכנים את אנשי-הטילים: „הדור החדש של עידן אורית-החלל”, ואילו צותי-האוויר מכנים אותם, בקורטוב של הומור, „יושבי הסילו”, על שם מתקני הסילו — הלא הם צינורות השיגור התת-קרקעיים הענקיים. מתקנים אלה מצויים בעיקר במדינות מונטאנה, נבאדה, קולוראדו, טכסס, קאליפורניה וניו-מכסיקו. כן מצוי ריכוז בסביבת ניו-יורק, ריכוז שמיקומו נקבע בהתחשב במטרות בצפון-מערב רוסיה.

נוכחים נוטוסים על טילים

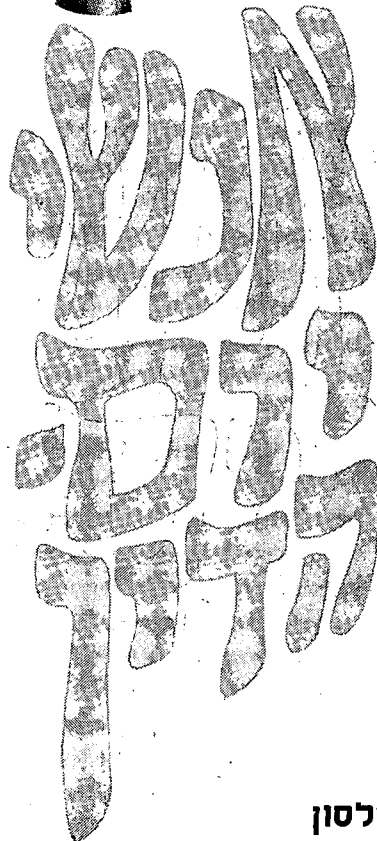
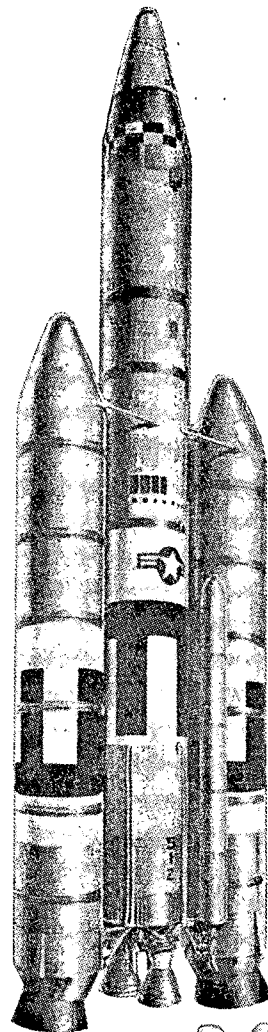
דומה ממש ראשון שאנשי-הטילים מסורים בלב-ונפש לאומ-נותם. דבר עמם בהיותם בתפקיד, כפי שעשיתי אני, ויספרו לך על „שיגורי-30 שניות” ועל המעמד-היחסי שזכה לו צותם במבחני הכשירות החודשיים. אחדים אפילו ירחיקו לכת וישבחו וירוממו את טילים מעל לטילי האחרים. אך דחק במ, שלא בשעות התפקיד, לומר את האמת, והם יתודו, בעגמומיות, כי הם מבכרים „נורא” את המטוסים על פני הטילים.

זה הקוץ שבאליה; שכן מרבית אנשי צותי-הטילים התגייסו לחיל-האוויר כדי לטוס. ואילו איוש כל-יזין העלול לקטול מיליוני בני-אדם נחשב בעיניהם, באורח זר ומזר, לעיסוק ממדרגה-שניה.

עם זאת קיים יחס שונה לסוגים שונים של טילים. טילי הדלק-הנוזל „אטלס” ו„טיטאן” הנם בעלי טנח ארוך יותר מטוחם של טילים אחרים, ונושאים ראשי-נפץ גדולים יותר. ה„מיניטמן”, המונע בדלק-מוצק, הוא מהיר יותר, קטן יותר ונושא ראשי-נפץ שעצמתו גדולה „במקצת” ממגאטון אחד — הוה אומר פי חמישים מעצמת הפצצה שהוטלה על הירושימה. כל אחד מצותי ה„מיניטמן” מאיש 10 טילים — בעוד שצותי ה„אטלס” ו„טיטאן” מאישים טיל אחד ויחיד. לא ייפלא, איפוא, שיש לצותי „מיניטמן” יתרון-מה על פני עמיתיהם.

כיצד שומרים על טיל נופני נוטורף ?

בהגיעם למתקן הטילים — מעגל תיל-דוקרני וצריף בודד בחולות — יורדים צותי הטילים אל מתחת לפני-הקרקע, אל הקופסית (*). או חדר-השיגור. תחילה היתה כל קופסית מאוישת על-ידי שני צותים נפרדים, אשר קיר-זכוכית, חסיך-לכדורים, חוצץ ביניהם. הסדר זה נועד למקרה שדעתו של אחד מאנשי הצות תטרף עליו. והוא יירה בחבריו וינסה לשגר טיל ללא פקודה — זו הסכנה מפניה הוזהרנו בסרט „הדוקטור סטריינג'לֵאב”.

מאת א. וילסון

(* Capsule)

כדי לנדא שמערכת הטילים תוכל לעמוד בהתקפה ולהשיב מלחמה שעה — ממוקמים מרכזי-השיגור והתקני הסילו באורח שיבצר מפצצה בת 50 מגאטון להשמיד יותר מקופסית אחת. הטילים עצמם מוגנים מפני ההדף על-ידי דלתות פלדה-משוריינת שמשקלן 35 טונות. הנפתחות שניות ספורות לפני השיגור. כדי לחמש טיל, או גף שלם של טילים, על שני הקצינים האחראים לסובב את מפתחותיהם בעת ובעונה אחת, במנעולים המרוחקים מרחק ניכר זה מזה. כדי לשגר את הטיל (או את גף הטילים), יש להזיז את מתגי-היריה בעת ובעונה אחת, בשני מרכזי-בקרה שונים שבמסגרת אותה כנף. במקרה שהושמד מרכזי-בקרה אחד, מתחמשים הטילים הנתונים לבקרתו מעצמם. ניתן לירותם ממרכז אחד, אך רק לאחר המתנה בת 30 דקות. הסדרים אלה במכונת „יום-הדין“, נועדו לודא את השמדת ברית-המועצות, אם תנחית זו התקפה-רבתי על אמריקה (כיום יש לארצות-הברית 1000 טילים בין-יבשתיים, לעומת הכוח הסובייטי בן 200 הטילים). אך לא מצאתי — בחקירה שערכתי משך חודש ימים לפני-ולפנים מערכת ההגנה האמריקאית — שום הוכחה שתתמוך באגדת „ההרתעה-שלי-יום-הדין“, המספרת על פצצות-זמן של קובאלט, שיחריבו את כל העולם כולו.

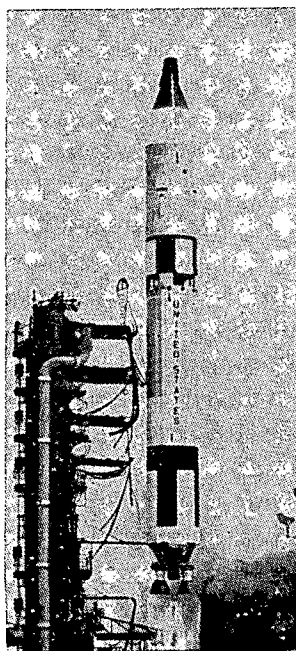
חילוקי-דעות חריפים

בית-המלאכה והמעבדה של כוח הטילים של ארצות-הברית הוא בסיס חיל-האוויר ואנדנברג, שלחוף קליפורניה, בין לוס אנג'לס לסאן-פרנסיסקו. שבוע-שבוע מצויים צותים, ללא הודעה מראש, להתייצב למבחנים מבצעים בואנדנברג. מגיעים הם לשם כשהטיל שלהם מובל בעקבותיהם. בבסיס מוכנס הטיל לסילר-בוזן: על הצות לשגר אל מטרה קבועה מראש באוקיינוס השקט. התוצאות של מבחני פתע אלה, הבוחנים הן את האנשים והן את הטילים, משמשות בסיס לתכנון המבצעי.

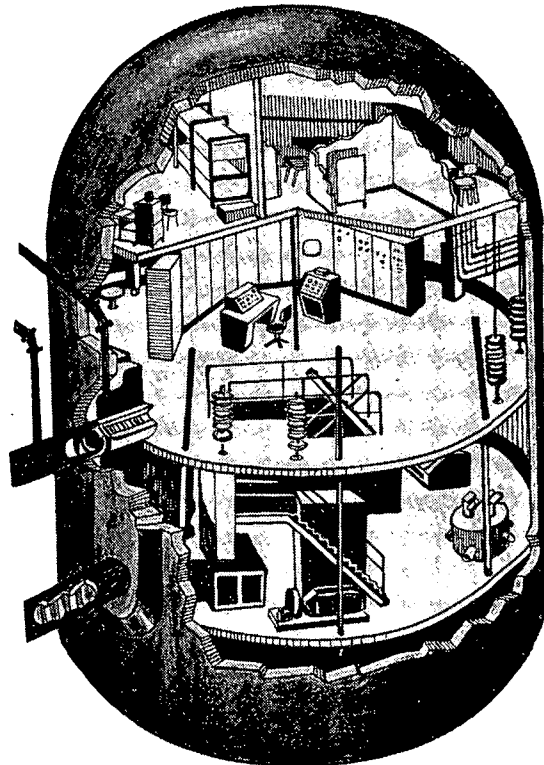
במבחנים שנערכו עד לפני כשנה נתגלו פגמים רבים. מתוך 49 טילי „אטלס“ שנורו בואנדנברג עד חודש מאי 1963, פגעו רק 16 במטרה. מתוך 10 טילי „טיטאן“ פגעו רק ארבעה. ניתן, איפוא, להניח, כי עד לפני כשנה לא היו שני-שלישים מן הטילים האמריקאים פוגעים במטרותיהם. אמנם לטילים החדשים שבחדשים „מיניטמן“ ו„טיטאן II“ — הישגים טובים בהרבה, אלא ששוררים חילוקי-דעות בין חריפים בין חיל-האוויר ובין משרד-ההגנה בדבר מהימנותם.

ואנדנברג

בסיס ואנדנברג אינו רק שדה ניסויים לטילים אלא גם מפקדה לדיביזיית אוירית-החלל האס-טרטגית הראשונה, ויש בו כוח מעורב של טילי „טיטאן II“ ו„מיניטמן“, הנמצא בכוננות מתמדת נגד מטרות בברית-המועצות. בסקירה ראשונה אין המבקר בבסיס מבחין בדבר מן

„טיטאן II“ טיל בליסטי בין-יבשתי

קופסית של צות „מיניטמן“. בקומה התחתונה — הגנרטור. בקומה האמצעית — חדר ההפעלה. בקומה העליונה — מגורי הצות

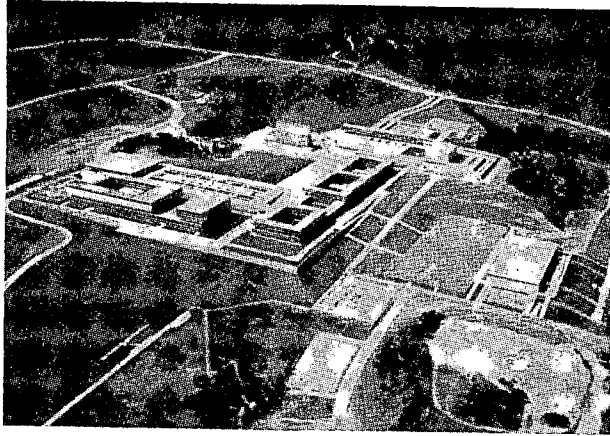
לאב. עם הכנסתו של ה„מיניטמן“ לשימוש נתבטל הצורך בהסדר זה. צות ה„מיניטמן“ כולל שני קצינים, קפיטן ולוי-טננט, החיים בצותא משך 24 שעות ביממה. כל אחד נושא על צוארו מפתח אחר לחימוש הטיל, ובלעדי סיבוב שני המפתחות יחד לא יירה הטיל.

צות ה„מיניטמן“ מתייצב בשעה 1000, בקירוב. משנטל את התפקיד מידי הצות הקודם, סוגרת עליו דלת חסינה להדף. הקופסית עמידה בפני כל, להוציא פגיעה ישירה של פצצה בת 50 מגאטון. החדר עצמו קטן (כ-4x8 מ') וצפוף למדי, אך יש בו מיוזג-אוויר. במרכז החדר — צמד שולחנות-בקרה, שולחן לאיש; בשולחנות-הבקרה קבועים מתגי-היריה ושאר אבזרי-הבקרה. מעליהם קבועים „לוחות-המצב“. בכל אחד — 100 נורות אדומות (10 נורות לטיל), הנדלקות במקרה של קלקול במעגלי-החשמל; כן מצויים בתוך הקופסית תחנת-כוח לשעת-חירום, כיוור-רחצה, בית-שימוש, מכונת-בישול ומקרר חשמלי משולבים, ומצרכי-חירום לשבועות מספר.

על צותי הטילים לעקוב משך 24 שעות אחר „מצבם“ של הטילים; כלומר — לאכן פגמים ולדווח עליהם. מעל לכל שולחן-בקרה מצוי פעמון-אזעקה. כל אימת שחל קלקול במעגל החשמלי (של מנגנון היריה) מצלצל הפעמון ונדלקת נורה, המורה על אזור הקלקול; או עורך הצות סידרה מורכבת של הזזת-מתגים ולחיצת-כפתורים, עד אשר מודיע קול מוקלט באמצעות רמקול, מהות הקלקול מהי. לעתים מצלצל פעמון-האזעקה משום שבעל-חיים, או אדם, נלכדו ב„עין-חשמלית“ השומרת על מתקן השיגור. בכל מקרה שומה על הצות לטלפן אל מפקדת-הכנף שלו, וזו שולחת אנשי-אחזקה, או פטרוֹל-חמוש — בהתאם לאופי המקרה — כדי לחקור בענין.

שדה תעופה. הטיסה, תבוא רק מקץ שלוש שנים, לאחר שסיים הקצין את לימודיו.

הצורך באקדמיה זאת בולט לעין, כל עוד רוצה חיל-האוויר להתקיים בעידן בו אבד כבר הכלח על המטוס הצבאי. כל ארגונה של האקדמיה — למן המדים הכחולים והאדרות גבוהות-הצווארון, זרועות הכפתורים של החניכים, המזכירות במעט את גזרת המאה השמונה-עשרה, ועד לאימוניהם באווירונאוטיקה ואסטרונאוטיקה ומכניקה — מכוון ליצירת עילית אסטרטגית.

האקדמיה לצוערי חיל-האוויר של ארצות-הברית

הציות - מעל לכל

הציות היא התכונה הבולטת ביותר לעין בחיל-האוויר; ולא יתכן אחרת, בעת שהכושר המבצעי של „כוח-ההרתעה" תלוי כולו בודאות, כי כל קצין יזיז את מתג-היריה בהינתן הפקודה — על אף הידיעה, כי הוא חורץ בכך את דינה של מוסקבה או של לנינגרד למות.

אנשי-הטילים זוכרים בכל עת, בין אם הם רוצים בכך ובין אם לאו, את עצמת-השררה שבידיהם. קרוב לנדאי שהם אסירי תודה לנהלים שנועדו לטשטש עובדה זו. כל „מיניטמן" מכוונן אלקטרונית אל שלוש מטרות שונות, שאחת מהן נבחרת בהתקבל אות-הצופן, זמן קצר לפני היריה. לא נאמר לצות-טילים אם מטרתו הוא עיר צפופת-אוכלוסין, או מתקן-טילים סוביטי בטונדרה של סיביר. בפרוץ מלחמה, אין להניח שה-אנשים ידעו את המתרחש מחוץ לקופסית שלהם (עם זאת, הבטיחני כל אחד מה „טילאים" שפגשתי, שלא יצוו לירות את טיליהם, אלא אם כן השמו כבר הרקיות הסובייטיות את כרכיה של אמריקה).

לפני ארבעה חודשים, בהעידו לפני הקונגרס, הגדיר שר-ההגנה האמריקאי מר מקנאמארה את הכוח האסטרטגי הדרוש לארצות-הברית כ„גדול די הצורך כדי להשמיד את קיומן החברתי-לאומי של ברית-המעצמות, סין הקומוניסטית והגרורות הקומוניסטיות, אף בתנאים החמורים ביותר לפריצת-מלחמה שניתן לשערם..."

הדברים האלה. מפקדת הדי-ביזיה מצויה בבית-לבנים צנוע, מוקף כרידשא, וחדר-האוכל מזכיר מועדון-כפרי מעולה. גם משוררים קמו לטילאות — עיין בעלון חיל-האוויר, וראה: „נתי" בו המתמר, דמוי השביט, של ה„מיניטמן" ושאתו הרועמת של האטלס' הגברתן, אל מול שמי התכלת, הס-המטביעים את חר תם היופי וההישג הנקי מכל דופי, של ואנדנברג". אך בבואך לואנדנברג מזדקר לעיניך יותר ויותר מכל הניגוד בין הדור רות. מצד אחד — קציני עידן-החלל הצעירים והמסורים, אשר בתספרתם ה„אמריקאית" נר-אים כאילו ירדו מעמוד השער של עתון מצוייר; ומן הצד האחר — טייסים ותיקי מלחמת-העולם השניה, האוהבים את הטיפה המרה ומשחקים בקוביה, שחיי הנשואין והישיבה במשרד ריסנום — אך עוד נותרו כם אותות וסימנים של רוחם הסוערת.

אחת האמונות שקנתה לעצמה מהלכים בדור „הגבורים הצעיר-ריים", היא שכל מי שנחשב כטוב די הצורך לחיל-האוויר, כשר לטיפול בטילים.

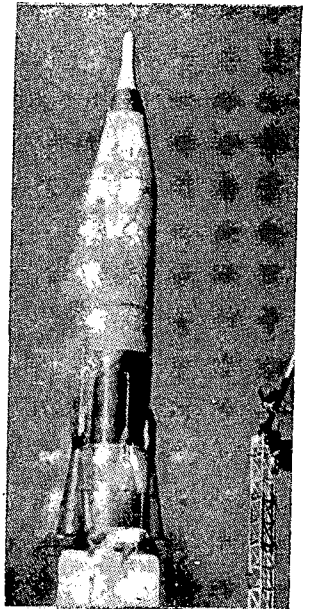
לאחר שיבוצם לתפקידי-טילים, נקראים הקצינים להתייצב לפני ועדה, הכוללת קצין רפואי — אך לא פסיכולוג. נערך ראיון „בלתי-מונחה" — אך לא בחינה. בדרך כלל נמצא כל קצין בעל יכולת כשר לטיפול בכל-יזין גרעיניים — פרט למקרה שנגוע הוא ב„פסיכזה, אלקוהוליזם, אי-יציבות רגשית או פסיכונברוזה".

אולם כתוצאה מהשפעת השהות הממושכת מתחת לפני-הקרקע, והאחריות הכבדה שבאיוש כלי-הנשק הגרעיניים, נערך מחקר על ההשפעות הפסיכולוגיות של „ישיבת סילו". כתוצאה ממחקר זה הגביל חיל-האוויר את משך השירות בתפקידי-טילים לארבע שנים — צעד כמעט הכרחי, אם רוצה חיל-האוויר שיוסיפו להתנדב לשורותיו.

משך שירותם מעודדים אנשי-צוותים אלה — שרובם באו לחיל-האוויר כשהם בעלי תואר B.Sc (בוגר במדעי הטבע) — ללמוד ולהגיע לתואר „מוסמך", בדרך כלל באווירונאוטיקה, לפי תכנית שהוכנה על-ידי ה„מכון לטכנולוגיה של חיל-האוויר". כן שומה עליהם להתעמל מדי יום לפי תוכנית קבועה מראש.

עילית אסטרטגית

„האקדמיה של חיל-האוויר" יוצרת קצין מטיפוס חדש. האקדמיה — הניצבת כקן נשרים במרומי הרי ה„רוקי", ואשר הקמתה הושלמה לפני שש שנים, לאחר שהושקעו בה 160 מיליון ל"י — מיועדת לשאת את חיל-האוויר אל עידן חדש. לא חסר דבר באקדמיה זו. יש בה אצטדיון-כדורגל בן 40.000 מושבים, וכנסיה בעלת 17 מגדלי-אלומיניום — מהם מיועדים שנים-עשר, כך אומרים, לשליחים מן הברית החדשה, וחמיי-שה — לראשי-המטות-המאחדים... חסר רק פרט אחד —

טיל בליסטי בין-יבשתי „D-15" „סטלס"